

handleiding 19.2 HET VIJFDE GEBOD I

---

leerdoel

wat je gaat behandelen

bijbelstudie Job 1:5; 1 Sam. 1:26-28; 1 Sam. 2:22-25 en 1 Sam. 3:13; Ef. 6:1-4.
lesstof

De plaats van de ouders

Ouders hebben een sleutelpositie in het verbond dat God sluit met de gelovigen en hun kinderen. Daarom zijn goede opvoeding en gehoorzaamheid van groot belang. Ouders laten je zien hoe je leeft als kind van God, afhankelijk van Gods genade, onderweg naar Hem toe, luisterend naar Gods woorden en sprekend tot Hem in gebed. Ouders zijn wegwijzers naar God, voorbeelden in het leven als kind van God. Zij geven het goede nieuws over de redding van zonde en dood door. Ouders zijn zelf ook afhankelijk van Gods redding. Kinderen moeten geduld hebben met de zwakheden en gebreken van ouders. Zij moeten hen blijven respecteren, omdat God hen door hen wil leiden.

'Allen die over je gesteld zijn'

Er zijn meer mensen die het over je te zeggen hebben, die gezag over je krijgen. God stelt mensen over je aan, stelt ze in een positie waarin ze recht hebben op je eer en respect. Niet omdat ze het verdiend hebben, maar omdat God hen in die positie plaatst. Je moet hen gehoorzamen als aan de Here, Rom. 13 : 1,2; Ef. 6 : 1,5. Er zijn verschillende soorten gezag: ouders (thuis en overal), leerkrachten (op school), ambtsdragers (de kerk, je leven voor God), overheid (de samenleving) (zie verder les 19.3), directie e.d. (werk). Hun bevoegdheid hangt samen met hun taak.

De belofte bij het vijfde gebod

Het houden van Gods geboden geeft je een veilig en goed leven. Daar zet God nog een streep onder door aan het vijfde gebod een belofte te verbinden, een lang en gelukkig leven! Zie ook Ef. 6 : 1-3.

Gezag en macht

Gezag en macht zijn niet hetzelfde. Gezag is het recht op een positie. Je hebt het wettig voor het zeggen, dat geeft je spreken kracht. Anderen moeten je gehoorzamen omdat je gezag hebt. Macht is de kracht waarmee je je gezag handhaaft. Macht is als zodanig nog niet wettig, denk maar aan de leider van een opstand. Gezag geeft je het recht om van macht gebruik te maken, denk maar aan de politie van een land. Gezag zonder macht gaat niet. In het vijfde gebod geeft God ouders (en andere gezagsdragers) gezag in hun positie. De macht die zij uitoefenen, moeten zij uiteindelijk verantwoorden tegenover God, die hun in deze positie plaatste.

Grenzen aan gezag

Je moet God meer gehoorzamen dan mensen, Hand. 5 : 29. Tegen die grens aan het gezag loop je aan als ouders of anderen misbruik maken van hun positie. Het is zaak dan hulp te zoeken bij vertrouwde mensen, om een goede weg te gaan.

wat je wilt bereiken

- de drie uitlegeregels toepassen bij het vijfde gebod zie (17.1)
- weten waarom ouders zo'n belangrijke positie hebben, voorbeelden uit de bijbel kennen
- met de bijbelstudie kunnen uitleggen welke gevolgen opvoeding kan hebben
- het verschil kunnen uitleggen tussen macht en gezag, daarbij uitleggen aan wie gezagsdragers verantwoording moeten afleggen
- kunnen uitleggen dat het houden van het vijfde gebod zegen brengt en welke zegen God er expliciet aan verbindt

handvat voor de mentor:

zingen: Ps. 105; Ps. 128; E&R 166

bijbel: Deut. 6 : 1-9; Ps. 78 : 1-11; Hand. 5:29; Ef. 6 : 1-4; 2 Tim. 1:3-5

belijdenis: HC zd 39 vr/antw 104 **literatuur:** C. Bijl, Uit dankbaarheid, pag. 52-60; J. Douma, De tien geboden

lesindeling

Bij dit onderwerp kun je er tegenaan lopen dat iemand met bijzondere gezinssituaties te maken heeft (wat niet altijd bekend hoeft te zijn). Denk aan onvolledige gezinnen, misbruik, verkeerd gedrag van ouders. Wees alert op signalen, geef ruimte voor gesprek, evt. onder vier ogen, maar dwing niet tot openheid of tot het meer zeggen dan de jongere op dit moment kwijt wilt.

intro: Bespreek kort: Waarom geeft God je ouders?
                                  Waarom hebben zij het te zeggen over je?
                                  Vind je dat belangrijk? Waarom?

bijbelstudie Job 1:5; 1 Sam. 1:26-28; 1 Sam. 2:22-25 en 1 Sam. 3:13.

- In de bovenstaande teksten kom je ouders tegen in de bijbel, Job, Hanna en Eli. Hoe gaan ze vanuit hun geloof om met hun kinderen?

- Lees vervolgens Ef. 6:1-4. Herken je de zegen in bovenstaande teksten? Kun je met bovenstaande teksten uitleggen waar het toe leidt als ouders het er wat bij laten zitten in de opvoeding?

- Welke houding moeten kinderen hebben, als je bovenstaande bijbelgedeelten hebt bekeken?

- Kun je aangeven hoe jouw ouders je de weg van de Here voorhouden/voorleven? En: Wil je je laten gezeggen? *NB mentor: Beoordeel vooraf of de gezinssituatie van de groepsleden zo is, dat je deze vragen aan de orde kunt laten komen op deze manier. Pas evt. aan, maar probeer wel concreet te worden.* Kijk met de info uit deze teksten nog eens terug naar je intro.

opdrachten

* Verder over ouders en kinderen: Verdeel onderling deze teksten: Deut. 6 : 1-9; Ps. 78 : 1-11; Hand. 5:29; 2 Tim. 1:3-5. Leg om beurten met hulp van de teksten uit waarom het 5^e gebod een mooie en goede regel van de Here is. Hoe kunnen ouders en kinderen dit in praktijk brengen?

(Denk ook aan kerkgang, bidden, bijbellezen, gedragsregels).

Wat zijn de grenzen van het gezag van ouders? *(wanneer zij willen wat God niet wil, ze tussen jouw en de Here in komen staan, je toenemende eigen verantwoordelijkheid als je groter wordt. Vraagje: Denk je dat het 5^e gebod nog geldt als je belijdenis hebt gedaan? Hoe?)*

*Andere gezagsdragers: Zet een kruisje in de tweede kolom bij mensen die het over jou te zeggen hebben. Wie geeft hen dit? Aan wie moeten zij verantwoording afleggen? Vul in de derde kolom in, welke middelen die persoon kan gebruiken.

	Heeft het over mij te zeggen:	Deze middelen kan die persoon gebruiken om zijn gezag uit te oefenen:
Sportleraar		
Politie		
Directrice onderneming		<i>ontslag</i>
Leraar		
Ouderling		
Conciërge		<i>vegen op school</i>
Minister president		
Rechter		
Winkelpersoneel		
.....(eigen voorbeeld)		

Mentor: Leg hier uit het verschil tussen gezag en macht, gebruik evt. de les uit de jongerenmap.

Zoek samen voor 1 of 2 voorbeelden uit op welk gebied iemand het over jou te zeggen heeft en hoe jij je behoort op te stellen tegen zo iemand. *(Voorbeeld: sportleraar heeft gezag in sporthal en kantine, maar niet in de kerk. Jij behoort respectvol te zijn en de aanwijzingen op te volgen).*

Kijk eens wat er gebeurt als de middelen om gezag uit te oefenen gewisseld worden! Daarmee kun je ontdekken hoe goed de ordening is die God in de maatschappij gelegd heeft.

*Bespreek samen hoe je het project '10-nu' gaat voortzetten. Wat wil je (een deel van) de gemeente laten weten de komende weken? Kerkbladartikelen? Mini-tentoonstelling? Posters in de hal? Bladen voor de kinderen? Maak voor de geboden 5-10 goede afspraken, je bent er de komende twee blokken voortdurend mee bezig.

*Vul het schema voor het 5^e gebod in, met behulp van de driehoek met uitlegregels, zie les 17.1.

thuis verder werken en/of toetsen

lezen les 19.3; opdrachten: Werken aan project '10-nu' volgens afspraak.

Lezen HC 39, v/a 104. Bedenk een manier om dit aan leeftijdgenoten uit te leggen, bijv. smsje, cartoon, one-liner.